

La dischoccupaziun en Svizra crescha

Dapli atenziun a la scolaziun ed integraziun

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ **En sia conferenza annuala dals meds da massa ha l'Uniu sindacala svizra fatg attent als problems da l'augment da la dischoccupaziun e formulà mesiras per far remedura.** Il mais da settember 2015 aveva la Svizra 230 580 persunas senza lavur. La dischoccupaziun en Svizra saja s'augmentada sin in trist nivel, sin in nivel istoric, ha constatà *Daniel Lampart*, il capoeconom da l'uniun sindacala. La Svizra saja quasi la suletta naziun en l'Europa nua che la dischoccupaziun creschia.

La Germaina haja schizunt ina quota da dischoccupaziun pli bassa che la Svizra. Tenor Lampart stoppia la Svizra quintar en l'avegnir cun in dumber supplementar da persunas senza lavur. Las raschuns sajan il ferm franc svizzer e las mesiras sin il sectur da las instituziuns socialas. Las restricziuns da las prestaziuns tar l'assicuranza d'invaliditad e da l'AVS hajan

procurà che tranter 90 000 e 110 000 persunas hajan stuì tshertgar ina nova lavur. L'augment da la vegliadetgna da renta per las dunnas da 64 sin 65 onns – previs en il project «Prevenziun da la vegliadetgna 2020» procura che tranter 18 000 e 25 000 dunnas stoppian avair vinavant lavur e gudogn.

Il ferm franc svizzer

Il factur decisiv saja la valuta dal franc svizzer. Nossa valuta saja survalitada. Las consequenzas sajan l'augment da la dischoccupaziun e las difficultads en tsherts secturs da l'economia. Per ina part impurtanta da l'economia ed en l'interess dal mantegniment dals posts da lavur saja ina midada da la politica monetara da la Banca naziunala urgenta. L'Uniu sindacala svizra pretenda perquai che la Banca naziunala fixeschia in curs dal franc svizzer liant. Necessari saja in curs vers 1.30 francs en relaziun cun l'euro.

Aspectativas negativas

Tenor la giudicaziun dal president da l'uniun sindacala, *Paul Rechsteiner*, èn las premissas per il proxim avegnir negativas. Per segirar a la populaziun indigena ils plazs da lavur – principalamain per persunas en ina tsherta vegliadetgna – sajan mesiras adequatas necessarias. Rechsteiner pretenda protecziun cunter la desditga, las pajas en daner svizzer e cumbat cunter il dumping da las pajas. Necessari saja er da dar dapli atenziun a la scolaziun da persunas en ina vegliadetgna avanzada. L'uniun sindacala pretenda che la confederaziun obligheschia ils patruns d'annunziar las plazzas libras al Center regional per intermediaziun da lavur. Il temp da lavur curta duai vegnir extendì sin 18 mais.

Rechsteiner ha profità da la conferenza dals meds da massa a Berna per far attent a l'iniziativa da l'Uniu sindacala «AHVplus». In augmet a l'AVS per 10% saja necessari perquai che las

prestaziuns na hajan betg gi il medem svilup sco l'augment da l'economia e da las pajas. Las prestaziuns da l'AVS sajan da gronda muntada, spezialmain per las persunas cun entradas modestas e mesaunas. Sco segn d'alarm vesa l'uniun sindacala l'augment da persunas pensiunadas ch'èn dependentas da contribuziuns supplementaras. Var 144 000 persunas pensiunadas che abiteschan a chasa èn dependentas da tallas contribuziuns.

Cun ina perdita da renta stoppian ins er quintar tar las cassas da pensiun, ha fatg attent *Doris Bianchi*, la secretaria da gestiun. Ils maghers tschains sin il chapital da spargn dad 1,25% e la reducziun da la tariffa da conversiun procuran per rentas da pensiun pli e pli bassas. Vitiers vegnia savens in augment da las contribuziuns dals assicurads. Ella citescha la gronda cassa da pensiun da Turitg. Quella sbassa la tariffa da conversin da 6,2% sin 4,87%.